

<p>A</p> <p>a) A cat has nine lives</p> <p>b) There is no smoke without fire.</p> <p>c) Man proposes, God disposes.</p>	<p>B</p> <p>1) Человек предполагает, Бог располагает; Чоловік крутить, а Бог розкручує</p> <p>2) Нет дыма без огня. Диму без вогню не буває</p> <p>3) Живуч как кошка. Живучий, як кішка</p>
---	--

5. Read and translate using a dictionary.

1. You may do with me what you please, and take me where you please. In for a penny, in for a pound.

2. I think his behaviour changed because of some recent event. There is no smoke without fire.

3. Ann haven't visited France this year as some business appeared. Man proposes, God disposes.

На основі здійсненої роботи можна зробити наступні висновки:

1) Вчитель використовує наступні прийоми при навчанні іноземної мови: назвіть предмети, що зображенні на малюнках, розгадайте кроссворд або вставте пропущенні слова. Учень застосовує записує, креслить схеми, імітує та відтворює за зразком або схемою.

2) Основні джерела виникнення англійських прислів'їв та приказок: біблійне, народне, літературне походження, запозичення та використання цитат Шекспіра у якості прислів'їв та приказок.

3) Використання прислів'їв та приказок під час навчання іноземній мові дуже важливе, бо вони не тільки несуть у собі виховний зміст, знайомлять зі світоглядом інших народів, а й є дуже стислими та мають риму, що краще сприяє не тільки їх вивченню, а й розвитку фонетичних та лексичних навичок.

ЛІТЕРАТУРА

1. Николаева С. Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / С. Ю. Николаева. – К. : Ленвіт, 2002. – 327 с.
2. Подласый И. П. Педагогика / И. П. Подласый. Кн. 1 : Общие основы. Процесс обучения. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. – 747 с.
3. Коменский Я. Великая дидактика / Я. Коменский. – М., 1983. – 181 с.
4. Толковый словарь живого великорусского языка : в 4-х томах [под ред. В. И. Даля]. – М. : Издание книгопродавца-типографа М. О. Вольфа, 1982. – 1882 с.
5. The Holy Bible, proverbs. King James version. – Oxford University Press 2011. – 1824 p.
6. Траїліна Л. П. Вживання прислів'їв, приказок та ідіом під час формування фонетичної компетенції / Л. П. Траїліна / НВК. – 2012. – № 16–18. – С. 108–110.
7. Бодрова Ю. В. Русские пословицы и поговорки, их английские аналоги / Ю. В. Бодрова. – М. : АСТ, СПб, Сова 2007. – 159 с.

А. Цибулько,

*студентка 5 курсу факультету лінгвістики та перекладу,
Міжнародний гуманітарний університет*

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПОЕЗІЇ А. БЛОКА

У сучасному світі усі налаштовані на взаємообмін інформацією. Людство намагається спрямувати свій розвиток у єдине русло. Особливо охоче країни демонструють свої надбання у мистецькій сфері, тим більше, що музика й живопис є мистецтвами універсальними, тому що вони безпосередньо, через зір і слух, впливають на почуття

людини. Література займає особливе місце серед інших видів мистецтв. Літературний твір інколи стикається із значними перешкодами на шляху до свого читача, якщо цей читач є носієм іншої мовної системи, ніж автор твору. На допомогу приходять переклад, вид творчості, який посідає особливе місце у літературному процесі. Переклад як літературне явище має багатовікову історію, але сучасне перекладознавство як самостійна наука сформувалося в основному у другій половині минулого століття, оскільки післявоєнне розширення міжнародних контактів у всіх сферах людського спілкування викликало зростання потреб у перекладах і перекладачах.

Художній переклад має двосторонній характер: з одного боку він є продуктом міжлітературної комунікації, в той же час він багато в чому обумовлює і визначає її. Традиційно вважалося, що основна функція перекладу – інформативна, оскільки теорія художнього перекладу не виходила за рамки національно-літературного процесу, або розуміла його надто односторонньо. Але нині переклад виконує дві основні функції: інформативну і творчу. Отже, художній переклад — це відтворення засобами рідної мови особливостей чужоземного літературного тексту в нерозривній діалектичній єдності його змісту і форми. І є одним з важливих елементів сприйняття літератури іноземною мовою.

Теорія перекладу, в тому числі і художнього, – наука, що знаходиться в стадії становлення. До цих пір багато проблем, пов'язаних з нею, не вирішені і викликають гострі дискусії. Виникла спочатку як галузь літературознавства до середини ХХ століття теорія перекладу переорієнтувалася на лінгвістику [8].

Однак, в останній третині ХХ ст. багато перекладознавців рішуче заговорили про те, що, слідуючи по цьому шляху, наука про переклад зайшла в глухий кут. Все наподегличіше стала звучати думка про необхідність подолати однобічність у поглядах на переклад. Австрійська дослідниця М. Снелл-Хорнбі та близькі до неї вчені: К. Райс, Г. І. Вермеер проголосили у своїх працях «нову орієнтацію» [1]. Теорію перекладу вони пропонують розглядати як міждисциплінарну науку – самостійну і багатоперспективна за своїм характером. Дж. Холмс і група вчених, що склалися на базі католицького університету в Льовені (Ж. Ламбер, А. Левефр та ін.) теж відстоюють міждисциплінарний характер літературного перекладу, однак вважають, що теорія художнього перекладу повинна розглядатися як частина комплексної, системної науки про всесвітній літературному процесі (інакше кажучи, порівняльного літературознавства) [1].

Перекладач художнього тексту (як, втім, і перекладач взагалі) не може розглядатися як механічний «перемикач» у процесі «перекодування» – саме така роль відводиться йому з точки зору семіотики).

Перспективним напрямком у розвитку науки про переклад, яке могло б сприяти подоланню її однобічності, видається звернення до теорії «концепту», що оперує на стику лінгвістики, літературознавства, культурології, етнопсихології та багатьох інших наук [2].

Під «концептом» розуміється якась «універсалія», «загальна ідея», закріплена в ментальності, психіці, мовою та відтворювальна картину світу і стереотипи поведінки представників того чи іншого етносу. Слово або дія стають «концептом» тільки в процесі комунікації, оскільки комунікація приводить у рух «пучок» уявлень, асоціацій, переживань, який супроводжує дане «ключове» слово або дія [2].

«Ключові слова» – вербальна форма концептів, що складають концептосферу національної свідомості. Вони звертають на себе увагу частотністю вживання, завжди є центром сімейства фразеологічних виразів, входять в прислів'я, приказки, назви по-

пулярних книг, фільмів. За словами Ганни Вежбіцкой «у словах мови закодовані певні способи концептуалізації світу» [2].

Кожен етнос має в своєму розпорядженні величезну кількість концептів, що склалися за період його існування, а, отже, і «ключових слів» для їх вираження. Серед ключових для англійської культури можна назвати такі концепти як «*stiff upper lip*», «*fair play*», «*gentleman*», «*home*», «*freedom*», «*common sense*», «*sence of humour*». У той час як для російської культури це «воля», «душа», «доля», «туга», «безмежність», «завязаність» [3].

Завдання перекладача художнього тексту, таким чином, полягає в тому, щоб проникнути в суть «ключових слів» культури оригіналу і зуміти донести їх зміст до своїх читачів, зберігши, з одного боку, національний колорит оригіналу, а з іншого боку, зробивши сприйняття перекладу доступним для носіїв зовсім іншої національної концептосфери.

Крім того, кожен окремий автор і кожний окремий твір будуть мати власну картину світу, яка будується на певних «ключових словах». Ігнорування цього рівня логіки, також веде до руйнування єдності поетичного світу автора і спотворює його сприйняття іноземним читачем [3].

Про «майстерню» перекладача, про засоби, якими досягається переконлива й вишукана природність, свідчить робота над невеликим хрестоматійним віршем, датованим 10 жовтня 1912 року, який буквально кричить про безнадію, що оповила російського поета на тлі відомих обставин громадського (і його особистого) життя.

Ночь, улица, фонарь, аптека,
Бессмысленный и тусклый свет.
Живи еще хоть четверть века –
Все будет так. Исхода нет.

Умрешь – начнешь опять сначала
И повторится все, как встарь:
Ночь, ледяная рябь канала,
Аптека, улица, фонарь.

У перекладі Віктора Коптілова цей вірш звучить так:

Ніч, вулиця, ліхтар, аптека,
Безглузді світло і пільма.
Живи ще довго, йди далеко —
Так буде. Виходу нема.

Помреш – і знов почне помалу
Повторюватись кожна річ:
Ліхтар, холодна мла каналу,
Аптека, вулиця і ніч.

Звичайно, кожен переклад – мистецтво «розмінів», коли треба пожертвувати чимось одним, аби зберегти друге, важливіше. У третьому рядку, який конче потребував точної рими до ключового слова «аптека», з'явилося «живи ще довго, йди далеко» (замість конкретної часової вказівки «живи ще чверть віку», яка здавалася російському

поетові безмежно далекою в часі; і його поетичне передбачення виявилось пророчим: сам Блок помре за 9 років, а 1937-го – (1912 + 25!) – на вулиці стояла вже зовсім інша історична доба). Але такою заміною український перекладач не програв. Як не програв, замінивши «ліхтар» на «ніч» в останньому рядку. Настрій пітьми й безнадії виявився відтворений якнайкраще [4].

А що при перекладі цього вірша на українського перекладача чекають небезпечні рифи, на яких дуже просто розбитися, свідчить пізніший у часі переклад Едуарда Рахімкулова (<http://poetry.uazone.net/blok02.html>):

Ніч. Вулиця. Ліхтар. Аптека.
Бездумне світло їсть пітьма.
Ще проживи хоч чвертку віку –
Змін, як і виходу, нема.

Помреш. І знов почнеш помалу.
Повтор прийде, як давній дар.
Ніч. Крижана глибінь каналу.
Аптека. Вулиця. Ліхтар.

Цей переклад показує: і «розміни» можуть призводити до поразки, і відмова від них – до поразки ще більшої.

Перекладачеві дуже хотілося залишити згадану вище конкретну часову відстань – і він виконав свій намір. Але на місці точної рими з'явився неприпустимий для Блока консонанс «аптека – віку». Проте гірше інше. В українській мові існує лише «чверть віку», а вжита перекладачем «чвертка» (потрібна для розміру) – має цілком інше значення: міри сипучих речовин та рідин. У цьому легко переконатися, розгорнувши словник Грінченка (на жаль, перекладачі-початківці роблять це не так часто, як слід було б). Отже, «чвертка віку» в перекладі Рахімкулова нав'язує радше до «чвертки горілки» і надає віршеві пародійного відтінку. Натомість перекладацька дописка «Бездумне світло їсть пітьма» у другому рядку не лише нічим не виправдана, але й виводить в площини зовсім іншої, невластивої для Блока (попри його декларований символізм) образності [4].

Рахімкулову вдалося закінчити свій вірш словом «ліхтар», як і в оригіналі. Але для цього він сконструював шостий рядок: «Повтор прийде, як давній дар». Слово «дар» має в українській мові відверто позитивну конотацію, яка суперечить настроєві вірша (повторюваність описаного тут поет явно вважав за біду). І тому прикінцева «ніч» у Віктора Коптілова – куди більш до речі.

Зіставлення двох українських перекладів одного хрестоматійного блоківського вірша показує, яка величезна відстань лежить між вправами дилетанта і витвором Майстра. І тому переклади Віктора Коптілова з Брюсова й Блока не лише дарують нам високу естетичну насолоду, а й можуть бути ще й справжньою робітнею для молодих перекладачів. Адже їхній аналіз дає змогу досягнути основи того високого ремесла, без якого неможливий справжній поетичний переклад [4].

Коли мова йде про художню літературу, доводи тих, хто наполягає на неможливості перекладу набувають особливої сили. Персі Біш Шеллі, англійський поет-романтик, сказав: «Прагнути передати створення поета з однієї мови на іншу – це ж саме, як якби ми кинули в тигель фіалку з метою відкрити основний принцип її фарб і запаху» [1].

ЛІТЕРАТУРА

1. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства : підручник / Ю. О. Карпенко. – Київ. – Одеса : Либідь. – 1991. – 230 с.
2. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу : навч. посібник [для студентів] / В. В. Коптілов. – Київ : Юніверс, 2003. – 280 с.
3. Казак В. Лексикон російської літератури ХХ сторіччя / В. Казак. – М. : РИК «Культура», 1996. – 492 с.
4. Степанов Ю. С. Методи та принципи сучасної лінгвістики / Ю. Степанов. – М. : Наука, 1975. – 250 с.

*Ю. Шарапановская,
студентка 5 курса факультета лингвистики и перевода,
Международный гуманитарный университет;
руководитель – канд. пед. наук, доц. О. И. Ярмолович*

ФОРМИРОВАНИЕ ИНОЯЗЫЧНОЙ РЕЧИ У УЧЕНИКОВ 4–5 КЛАССОВ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ШКОЛЫ ИГРОВЫМ МЕТОДОМ

Актуальность данного исследования заключена в потребности современной школы в активизации исследования методов обучения иностранным языкам, как эффективно способствующих формированию иноязычной речи и развивающих потенциал личности ученика. Наше время характеризуется поиском новых форм, методов и приемов обучения, близких и актуальных учащимся и учителям XXI века. Современное обучение направлено на то, чтобы готовить учащихся не только приспосабливаться к ежедневным языковым потребностям, но и активно осваивать ситуации социальных перемен.

Целью написания данной статьи является формирование иноязычной речи у учеников общеобразовательной школы.

Для выполнения цели были поставлены такие задачи:

- формирование интереса обучения английского языка у учащихся;
- создание игровой обстановки в процессе обучения;
- применение игрового метода на уроках в 4–5 классах общеобразовательной школы.

Сложность труда учителя заключается также в том, что в обучении иностранному языку особое место занимают формы занятий. Эти формы должны обеспечивать активное участие в уроке каждого ученика, стимулировать речевое общение, способствовать формированию интереса и стремления изучать иностранный язык.

Д. Эльконин трактует игру как деятельность, возникающую на определенном этапе, как одну из ведущих форм развития психических функций и способов познания ребенком мира взрослых. Дети повторяют в играх то, к чему относятся с полным вниманием, то, что доступно их наблюдению и пониманию (именно «картины» окружающего мира находят отражение в сюжетах и содержаниях детских игр). Игра предполагает принятие решения – как поступить, что сказать, как выиграть? Желание решить поставленные вопросы обостряет мыслительную деятельность играющих. А если учащиеся при этом говорят на иностранном языке, игра открывает богатые обучающие возможности [6].

Являясь развлечением, а подчас и отдыхом, игра при правильном использовании способна перерасти в обучение, в творчество, в модель человеческих отношений.

Использование игрового метода обучения – достаточно интересный и эффективный в организации учебной деятельности учащихся. Данный метод может использоваться на любой ступени обучения с определенной адаптацией для каждого определенного